

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ: ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Σύμφωνα με το κείμενο για την αντιμετώπιση του brain drain προτείνεται η διαμόρφωση εργασιακών θέσεων υψηλής κατάρτισης και αμοιβής, ύπαρξη αξιοκρατίας και ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας μέσω κατάλληλων φορολογικών ρυθμίσεων για τους παλλιννοστούντες επιστήμονες, διαμορφώνοντας ταυτόχρονα τις δομές για συνεργασία με επιχειρήσεις του εξωτερικού. Στο ίδιο πλαίσιο κρίνεται απαραίτητη η αναδιαμόρφωση της εκπαίδευσης μέσω της ψηφιακής αναβάθμισης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και της έμφασης στις ανθρωπιστικές σπουδές, η χρηματοδότηση ερευνών, η συνεργασία με ξένα πανεπιστημιακά ιδρύματα καθώς και η ανάπτυξη σχέσεων πανεπιστημίου-βιομηχανίας. (83 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1^ο

Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου Ι **σκοπός του συντάκτη είναι να καταδείξει** τα χαρακτηριστικά του brain drain στη χώρα μας προϋδεάζοντας ταυτόχρονα για τις επιπτώσεις από τη φυγή επιστημόνων στο εξωτερικό («με αρνητικές συνέπειες για τον ήδη χαμηλό δείκτη γονιμότητας και στην πλειονότητά τους είναι άτομα που διαθέτουν υψηλής ποιότητας ανθρώπινο κεφάλαιο»), τις οποίες αναλύει στην επόμενη παράγραφο. **Για να γίνει πιο πειστικός, επικαλείται τη λογική** και παρουσιάζει μια σειρά από αριθμητικά στοιχεία που μαρτυρούν την ένταση του φαινομένου. Διευκρινίζει ότι το φαινόμενο ξεκίνησε ήδη από το 2008 και το 2010 καταγράφηκε ένα μεγάλο μεταναστευτικό κύμα το οποίο κλιμακώθηκε το 2012, «κύμα» που αφορά την ηλικιακή ομάδα των 25-44 ετών, με 1 στους 3 να είναι γυναίκες.

Μέσω της παράθεσης των συγκεκριμένων τεκμηρίων καταφέρνει να περιγράψει το φαινόμενο, να επιτονίσει τις διαστάσεις που έχει προσλάβει και τελικά να πείσει· πρόθεση η οποία ενισχύεται και μέσω της χρήσης ρηματικών συνόλων τα οποία με πιο απλό, καθημερινό ύφος δίνουν έμφαση στο αποτέλεσμα του brain drain. Ενδεικτικά αναφέρουμε «καταγράφηκε ένα μεγάλο κύμα μετανάστευσης», «το κύμα εντάθηκε το 2012», «μεταξύ 2008 και 2017 μετανάστευσαν περισσότερα από 467 χιλιάδες άτομα».

Ερώτημα 2^ο

α) Το ερώτημα «Μπορεί το φαινόμενο αυτό να αναστραφεί;» στο τέλος της πρώτης παραγράφου του Κειμένου Ι **λειτουργεί μεταβατικά**. Ειδικότερα, αποτελεί έναν εύστοχο τρόπο σύνδεσης της πρώτης παραγράφου με το υπόλοιπο κείμενο, αφού στην προλογική σκέψη ο συντάκτης αναφέρει ότι η οικονομική ύφεση οδήγησε στη μαζική φυγή επιστημόνων με υψηλό επίπεδο μόρφωσης και επαγγελματικά προσόντα στο εξωτερικό και στη δεύτερη παράγραφο παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά του φαινομένου στη χώρα μας. Έπειτα, μεταβαίνει διαδοχικά στις συνέπειες του φαινομένου και τελικά προσεγγίζει τον τρόπο αντιμετώπισης της κατάστασης, απαντώντας στο ερώτημα που έθεσε αρχικά. Το ερώτημα εκτός από το **διαλογικό χαρακτήρα, το ζωντανό, άμεσο, παραστατικό ύφος** που προσδίδει στο κείμενο **συνδέεται άμεσα και με τον τίτλο του κειμένου** «Brain drain: Το προφίλ των Ελλήνων που έφυγαν και πώς θα επιστρέψουν» ο οποίος προϋδεάζει για την αναφορά στον επαναπατρισμό των επιστημόνων.

β) Στην τρίτη παράγραφο του Κειμένου Ι ο συντάκτης παρουσιάζεται βέβαιος για τις επιπτώσεις του brain drain στη χώρα μας. Για να δηλώσει τη βεβαιότητά του χρησιμοποιεί **οριστική**

έγκλιση («μεταναστεύουν», «πλήττει», «υπάρχει», «υποβαθμίζει», «δυσχεραίνει», «αναδεικνύονται») αλλά και το **επίρρημα «ασφαλώς»** το οποίο ξεκάθαρα φανερώνει τη σιγουριά του για το θέμα. Τις απόψεις του ενισχύει μέσω της χρήσης **ονοματικών συνόλων και σύνθετου λεξιλογίου** («υψηλού μορφωτικού επιπέδου των ελλήνων», «με τους πτυχιούχους μηχανικούς και πτυχιούχους πληροφορικής», «η υψηλή ανεργία των πτυχιούχων ανώτατης εκπαίδευσης, ήδη στα χρόνια πριν από την κρίση», «η απώλεια του ανθρώπινου δυναμικού υψηλής μόρφωσης και κατάρτισης», «τη σημασία της χώρας ως προορισμό της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας και τη μετάβασή της στην "οικονομία της γνώσης"», «δευτερογενείς επιδράσεις», «από τις επιδράσεις διαγενεακής αναπαραγωγής προτύπων συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό και απόκτησης υψηλότερου εκπαιδευτικού επιπέδου») αλλά και μέσω **της υποτακτικής σύνδεσης** («που μεταναστεύουν», «στους οποίους υπάρχει»), στοιχεία που διαμορφώνουν **ύφος επίσημο και σοβαρό**.

Ερώτημα 3^ο

Τα Κείμενα I και II «διαλέγονται» κατά τρόπο συμπληρωματικό. Τόσο στο Κείμενο I όσο και στο Κείμενο II παρουσιάζεται το φαινόμενο του brain drain στη χώρα μας. Πιο συγκεκριμένα, το Κείμενο I με ύφος αμιγώς πληροφοριακό δίνει όλες τις διαστάσεις του υφιστάμενου προβλήματος. Διευκρινίζει τα χαρακτηριστικά του, τις συνέπειές του ενώ δίνει έμφαση στις καταληκτικές παραγράφους στους τρόπους επαναπατρισμού των επιστημόνων. Από την άλλη το Κείμενο II συμπληρώνει το περιεχόμενο του Κειμένου I με τρόπο ζωντανό, άμεσο, παραστατικό και σαφώς χιουμοριστικό. Η εικόνα, βέβαια, μπορεί να ερμηνευτεί ως προς δύο άξονες. Ο πρώτος αφορά τη βασική συνέπεια του brain drain η οποία σχετίζεται με τη φυγή νέων ανθρώπων-φοιτητών-επιστημόνων στο εξωτερικό, αφού στην εικόνα παρουσιάζονται με κωμικό τρόπο «ανθρώπινοι εγκέφαλοι» με βαλίτσες να επιβιβάζονται σε ένα αεροπλάνο που θα τους μεταφέρει σε άλλη χώρα στην οποία θα αναπτύξουν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες. Ο δεύτερος άξονας, εξίσου συμπληρωματικός, αυτή τη φορά στις τελευταίες παραγράφους του Κειμένου I, αφορά την παλλινόστηση των ελλήνων επιστημόνων. Μπορεί, επομένως, η εικόνα να ερμηνευτεί αντιστρόφως: επιβιβάζονται στο αεροπλάνο με προορισμό την Ελλάδα.

ΘΕΜΑ Γ

Το θέμα που θίγει ο αφηγητής στο απόσπασμα σχετίζεται με την οικονομική ύφεση των τελευταίων ετών. Το φαινόμενο αυτό είναι υπεύθυνο για την απώλεια εργασίας πολλών, ιδίως όσων ασχολούνται με μια τέχνη ή χειρωνακτική εργασία, αλλά και τη στέρηση ενός βασικού αγαθού, αυτού στη στέγη και τη διασφάλιση ποιοτικών συνθηκών διαβίωσης. Μέσα από την τριτοπρόσωπη αφήγηση ο μικρός ήρωας παρουσιάζει με παραστατικό και γλαφυρό τρόπο τη βιωματική εμπειρία ενός άστεγου -στο πρόσωπο του οποίου βρήκε την οικογένεια που έψαχνε- και ο οποίος με υπέρμετρο ζήλο και πάθος για τη δουλειά του έφτιαχνε πέδιλα, τα οποία ήταν περιζήτητα στις τουρίστριες («Οι τουρίστριες τα αγόραζαν σαν τρελές. Τον ήξεραν όλοι. Και οι ξένες είχαν μάθει και ρωτούσαν. «Πέντιλα, κύριο Νώντα;» και τις έστελναν σ' αυτόν»). Στο πλαίσιο αυτό αναδεικνύεται και ένα επιμέρους ζήτημα που αφορά την πραγματική αγάπη για τη δουλειά.

Ο πρώτος άξονας που προκύπτει συνδέεται, αναμφίβολα, με τη σύγχρονη πραγματικότητα. Πράγματι, η οικονομική κρίση των τελευταίων ετών αύξησε ραγδαία τα ποσοστά ανεργίας, στέρησε από πολλούς την άνεση του πρότερου βίου ενώ άλλους τους οδήγησε στην επαιτεία και τη στέρηση στέγης. Όσον αφορά το δεύτερο άξονα, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε πως σήμερα οι περισσότεροι επιζητούν την άσκηση ενός επαγγέλματος το οποίο θα τους εξασφαλίσει χρήματα, κύρος, καταξίωση. Καθυποτασσομένοι στο αμιγώς τεχνοκρατικό και χρησιμοθηρικό πνεύμα της εποχής, παραβλέπουν την πραγματική ολοκλήρωση μέσα από ένα επάγγελμα που θα

ασκούν με χαρά. Επομένως, σήμερα ο πραγματικός ζήλος και η αγάπη για την εργασία αποτελούν ζητούμενο.

ΘΕΜΑ Δ

Τόπος/Ημερομηνία

Αθήνα, 15/03/2020

Προσφώνηση

Κυρίες και κύριοι,
Αγαπητοί αναγνώστες,

Πρόλογος

Όπως πολύ καλά γνωρίζουμε, το φαινόμενο της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών έχει προκαλέσει σωρεία προβλημάτων σε κάθε εγχώρια αγορά και ιδίως στην ελληνική. Μειωμένη επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεργία ακόμα και στέρηση άλλων βασικών δικαιωμάτων όπως αυτό στη στέγη είναι μερικά μόνο προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει η κοινωνία μας. Την αποσταθεροποίηση της κοινωνικής συνοχής και αρμονίας έρχεται να ενισχύσει και ένα άλλο φαινόμενο, αποτέλεσμα της οικονομικής ύφεσης, αυτό της μαζικής φυγής επιστημόνων στο εξωτερικό -προσβλέποντας σε μια άμεση και με ποιοτικότερα χαρακτηριστικά επαγγελματική αποκατάσταση- η οποία όμως φέρνει τη χώρα αντιμέτωπη με άλλα ζητήματα που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης.

α' ζητούμενο

Οι συνέπειες που προκύπτουν από τη «διαρροή εγκεφάλων» όπως «επιστημονικά» ορίζεται το φαινόμενο δεν είναι ούτε αμελητέες ούτε δυσδιάκριτες. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

α) τη στέρηση υψηλά καταρτισμένου επιστημονικού δυναμικού από διάφορους τομείς παραγωγής, γεγονός που δεν αφήνει περιθώρια για επιστημονικές ανακαλύψεις και διακρίσεις της χώρας μας στο εξωτερικό, αποθαρρύνοντας ταυτόχρονα ξένες επενδύσεις.

β) τη δυσκολία της χώρας μας να ανακάμψει οικονομικά και να μεταβεί στην «οικονομία της γνώσης» η οποία θα ενισχύσει την επιχειρηματικότητα.

γ) το περιορισμένο κύρος της χώρας μας σε επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης, εξειδίκευσης, τεχνοκρατικού πνεύματος, στοιχεία τα οποία θα βοηθήσουν σημαντικά στην κοινωνική πρόοδο και θα αποτελέσουν αρωγό για τη σωστή διαχείριση πολιτικών ζητημάτων και διεθνών σχέσεων.

δ) το δημογραφικό πρόβλημα της χώρας μας έρχεται δευτερευόντως να προστεθεί στις επιπτώσεις του brain drain, δημιουργώντας κρίση στον ήδη κλονισμένο από άλλους παράγοντες θεσμό της οικογένειας.

ε) τη δυσκολία προσαρμογής των νέων στη χώρα υποδοχής λόγω διαφορετικών συνθηκών και νοοτροπίας του ξένου λαού. Ακόμα, η νοσταλγία της οικογένειας, των φίλων και γενικά της καθημερινότητάς τους στην Ελλάδα εντείνει την κατάσταση, αποτελώντας ένα ακόμα πρόσκομμα στην εξοικείωσή τους με τα νέα δεδομένα.

β' ζητούμενο

Το brain drain έχει προσλάβει, αγαπητοί αναγνώστες, μεγάλες διαστάσεις. Προβληματιζόμενοι για το φαινόμενο οφείλουμε, ως κοινωνία, να λειτουργήσουμε με συνείδηση και να προβούμε στη λήψη αποτελεσματικών μέτρων τα οποία θα αποτελέσουν σημαντικό κίνητρο των ελλήνων επιστημόνων για τον επαναπατρισμό τους.

Θα μπορούσε κανείς να απαριθμήσει μια σειρά δράσεων αποτελεσματικών από την πλευρά της Πολιτείας, εντούτοις θεωρώ σκόπιμο να εστιάσω την προσοχή σας σε αυτό που προσωπικά

θεωρώ ως το πιο τελεσφόρο μέτρο, αυτό της αναδιαμόρφωσης του εκπαιδευτικού συστήματος προκειμένου να συνδεθεί η εκπαίδευση με την αγορά εργασίας.

Για να επιτευχθεί αυτό είναι απαραίτητο:

α) να αναβαθμιστούν ψηφιακά τα εκπαιδευτικά ιδρύματα όλης της χώρας (πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) ώστε οι μαθητές από μικρή ηλικία να εξοικειώνονται με τα τεχνολογικά μέσα και να μάθουν να τα αξιοποιούν δημιουργικά με γνώμονα τη γνώση, μόρφωση, επιμόρφωση. Έτσι θα ενισχυθεί έμπρακτα η διά βίου μάθηση και εκπαίδευση, αφού μέσω των ψηφιακών συστημάτων παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης σε ηλεκτρονικά αρχεία, βιβλιοθήκες, τράπεζες θεμάτων κλπ.

β) να επικαιροποιηθούν τα προγράμματα σπουδών και να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις ανθρωπιστικές σπουδές ώστε οι νέοι να καλλιεργούν δεξιότητες και άτυπα προσόντα όπως επικοινωνία, ομαδικό και συνεργατικό πνεύμα, ενσυναίσθηση που είναι απαιτούμενα εφόδια για τη σύγχρονη αγορά εργασίας.

γ) να χρηματοδοτηθούν ερευνητικά πανεπιστημιακά προγράμματα, να διασυνδεθούν τα ελληνικά πανεπιστήμια με ξένα και να ενισχυθεί ακόμα περισσότερο το πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών (erasmus) ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη αλληλεπίδραση σε επίπεδο «μετάγχισης» της επιστημονικής γνώσης και εμπειρίας.

δ) να αναπτύξουμε τις εταιρικές σχέσεις πανεπιστημίου - βιομηχανίας αποβλέποντας στην αποτελεσματική αξιοποίηση καινοτομιών της ακαδημαϊκής έρευνας.

Επίλογος

Τα παιδιά μας, οι επιστήμονές μας φεύγουν, κυρίες και κύριοι. Το μέλλον της κοινωνίας μας προμηνύεται δυσοίωνο χωρίς αυτά και πρέπει να δράσουμε άμεσα, αν θέλουμε να δούμε τη χώρα μας να πραγματοποιεί τεχνολογικά και επιστημονικά άλματα, αν θέλουμε να διασφαλίσουμε μια καλύτερη ποιότητα ζωής με καινοτόμες λύσεις οι οποίες θα μας αναδείξουν ακόμα περισσότερο. Αποτελούμε το λίκνο του αρχαίου πολιτισμού· ας αποτελέσουμε και ένα φωτεινό παράδειγμα και για τον σύγχρονο επιστημονικά και τεχνολογικά προηγμένο πολιτισμό.

Αποφώνηση

Με εκτίμηση

Επιμέλεια: Η Ομάδα Φιλολόγων του ΜΕΘΟΔΙΚΟΥ

ΜΕΘΟΔΙΚΟ Φροντιστήριο | www.methodiko.net

ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: Λ. Βουλιαγμένης & Κύπρου 2 | Τηλ.: 210 99 40 999

ΓΛΥΦΑΔΑ: Δ. Γούναρη 201 & Ιλίου | Τηλ.: 210 96 36 300

ΝΕΑ ΣΜΥΡΝΗ: Ελ. Βενιζέλου 45 | Τηλ.: 210 93 10 320